

ПРИМЉЕНО: 29 ¹ JAN 2024			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
04	114/3	/	/

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета

Број: 612-00-00308/8/2023-03

Датум: 28. 11. 2023. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 73/18, 27/18 - др. закон, 67/19, 6/20 - др. закони, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 – др. закон и 67/21) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 28. 11. 2023. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да Универзитет у Београду – Правни факултет, са седиштем у Београду, у улици Булевар краља Александра бр. 67, ПИБ: 101729152, Матични број: 07032579, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **мастер академских студија (МАС) „Право и род – Law and Gender”**, у оквиру образовно-научног поља: Друштвено-хуманистичке науке и научне области: Правне науке, за упис **60 (шездесет) студената** у прву годину у седишту Установе, са називом дипломе Мастер права–право и род (Master of Laws in Law and Gender), за извођење наставе на енглеском језику.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1 овог решења.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду – Правни факултет, са седиштем у Београду, у улици Булевар краља Александра бр. 67 (у даљем тексту: ВШУ), је дана 03. 08. 2023. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма мастер академских студија (МАС) „Право и род – Law and Gender” (у даљем тексту: СП), у оквиру образовно-научног поља: Друштвено-хуманистичке науке и научне области: Правне науке, под бројем 612-00-00308/2023-03.

У складу са чланом 21, став 2, тачка 1 Закона о високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је поткомисију за образовно-научно поље: Друштвено-хуманистичке науке (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о Захтеву за акредитацију.

Комисија је на седници одржаној 12. 09. 2023. године усвојила предлог Поткомисије за именовање Рецензентске комисије која је именована Одлуком директора Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању, број 612-00-00308/8/2023-03 од 12. 09. 2023. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 02. 10. 2023. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни Извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализаног СП, и поднела га је Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је утврдила предлог одлуке о акредитацији СП (у даљем тексту: Предлог) у коме је констатовала да су испуњени стандарди за акредитацију прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21, 19/21 и 51/23) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма мастер академских студија (МАС) „Право и род – Law and Gender”.

На основу Извештаја РК, Предлога Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, констатовано је да је ВШУ доставила потребну документацију за акредитацију и утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију СП, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

Стандард 1: Структура студијског програма

Правни факултет Универзитета у Београду у прилогу захтева за акредитацију студијског програма доставио назив студијског програма мастер академских студија: ”Право и род / Law and Gender”.

У опису стандарда 1. подносилац захтева је доставио опис циљева студијског програма Циљеви студијског програма мастер академских студије ”Право и род / Law and Gender” су да 1. пружи одговарајуће знање и способности за обављање како правничких, тако и неправничких послова који се односе на уродњавање јавних политика у свим областима значајним за стварање правних норми, као и примену права у судству, при одлучивању у органима државне управе, стварању државних/регионалних и локалних прописа који се односе на економију, социјалну сигурност, медије, културу, али и на родно компетентно високо образовање у областима права и других друштвено-хуманистичких наука; и 2. оформи кадрове способне и компетентне за испуњавање задатака који захтевају стручност у пољу уродњавања правних професија (правосуђе, адвокатура, тужилаштво, државна администрација), и у вези са доношењем родно сензитивних одлука о социјалним, културолошким, економским, образовним јавним политикама.

Исходи процеса сходно учењу јесу: 1. стицање продубљеног знања о разлозима за уродњавање права, економије, политике и јавних политика Европске уније и њених држава чланица и кандидата за чланство у ЕУ, као и о односима Европске уније са другим међународним организацијама и државама из перспективе креирања родно осетљивих стратешких и нормативних докумената и, посебно, из перспективе увођења и развоја родно компетентних правних студија на универзитетима широм Европске уније, као и на универзитетима држава кандидата за чланство у ЕУ; и 2. проширење практичног знања о примени родне равноправности кроз правне клинике усмерене на антидискриминаторна

питања и борбу против родно заснованог насиља и сексуалног узнемиравања, као и кроз платформу доживотног учења (Life Long Learning Platform), која је усмерена ка ширењу знања, система вредности и свести о питањима родне равноправности и на општу јавност, дакле, ван оквира академске заједнице.

У опису Стандарда 1. подносиоца захтева наводи се да студијски програм мастер академских студија „Право и род“ могу да упишу, уз поштовање услова и процедура прописаних за упис на мастер академске студије на Правном факултету Универзитета у Београду: 1. кандидати и кандидаткиње који су стекли диплому основних академских студија из области правних или других друштвено-хуманистичких наука у четворогодишњем трајању и остварили 240 ЕСПБ, односно лица са завршеним основним четворогодишњим студијама по законима који су важили пре ступања на снагу Закона о високом образовању; и 2. кандидати и кандидаткиње који су завршили интегрисане студије, односно мастер академске студије, остваривши најмање 300 ЕСПБ. С тим да кандидати и кандидаткиње који су стекли диплому основних студија на универзитетима у иностранству, као услов за пријављивање за упис имају обавезу да започну процедуру признавања дипломе пред Универзитетом у Београду, у складу са Правилником о признавању страних високошколских исправа ради наставка образовања. Посебан предуслов за упис на студијски програм „Право и род“ јесте доказ о познавању енглеског језика.

Студијски програм чине четири обавезна предмета о праву и роду, два обавезна предмета с практичном димензијом и 13 изборних предмета, од којих студенти и студенткиње бирају четири. Обавезни предмети су: 1. Феминистичке политичке и правне теорије (6 ЕСПБ); 2. Право људских права – родна перспектива (6 ЕСПБ); 3. Међународно право и право Европске уније и родна равноправност (6 ЕСПБ); 4. Методологија и практичне вештине (4 ЕСПБ) и 5. Феминистичке пресуде (8 ЕСПБ). У првом семестру студенти и студенткиње похађају пет од шест поменутих обавезних предмета. У другом семестру студенти и студенткиње бирају четири предмета са списка од 13 предложених изборних предмета, и похађају шести обавезни предмет – Правну клинику за родну равноправност (3 ЕСПБ). Изборни предмети су: 1. Родна питања у упоредној правној историји; 2. Приватно право и родна равноправност; 3. Јавно право и родна равноправност; 4. Економика рода; 5. Родна равноправност и пословно право; 6. Родно правично опорезивање; 7. Родно компетентно породично право; 8. Родно компетентно кривично право; 9. Родно компетентна криминологија; 10. Родна перспектива радног права; 11. Родна перспектива права социјалне сигурности; 12. Социологија права и родна равноправност; и 13. Јавне политике о родној равноправности. Сви изборни предмети носе 3 ЕСПБ. Студенти и студенткиње имају обавезу да израде и одбране завршни (мастер) рад на крају студијског програма који носи 15 ЕСПБ (10 ЕСПБ – студијско-истраживачки рад и припрема завршног рада, 5 ЕСПБ – израда и одбрана завршног рада). Настава се у школској години реализује у два семестра, у трајању по 15 недеља. Настава из појединачних предмета се организује као једносеместрална, са просечним укупним оптерећењем студената од 20 часова недељно, чиме укупан фонд часова активне наставе није мањи од 600 у току школске године. Студије трају 1 годину, односно 2 семестра. Обим студија износи 60 ЕСПБ. Сваки појединачни предмет који чини садржај студијског програма мастер академске студије ”Право и род” има нумеричку вредност између 3 и 8 ЕСПБ, осим завршног рада који доноси 15 ЕСПБ (10 ЕСПБ – студијско-истраживачки рад и припрема завршног рада, 5 ЕСПБ – израда и одбрана завршног рада).

Рецензентска комисија извршила је анализу Извештаја о самовредновању Правног факултета Универзитета у Београду из 2019. године (у даљем тексту: Извештај) у коме се наводи да је процес самовредновања континуиран и базиран на општим актима Правног

факултета и Универзитета у Београду. Део Извештаја који се односи на Стандард 4. "Квалитет студијског програма" је у директној вези са утврђивањем испуњености Стандарда 1. захтева за акредитацију студијског програма "Основне академске студије права – унутрашњи послови и безбедност". У делу 4. Извештаја да Правни факултет "редовно преиспитује циљеве студијских програма, њихову усклађеност са циљевима Факултета, структуру и садржај студијских програма основних, мастер и докторских студија. Редовна и систематска провера циљева, структуре и садржаја студијских програма, радног оптерећења студената и исхода и стручности студената када заврше студије резултирала је тиме да су у периоду од акредитације Факултета 2013. године до момента подношења овог извештаја извршене бројне измене нормативних аката Факултета. Донет је нови Статут Факултета 2018. године, а новим Правилником о докторским студијама из 2016. године извршене су темељне измене ради отклањања уочених недостатака и унапређења квалитета докторских студија". У извештају се наводи и да је "стално је настојање Факултета да студијски програми обезбеђују такав квалитет знања који омогућава прилагођавање дипломираних студента новим околностима и суочавање са изазовима", као и да "Факултет, као институција из европског образовног простора, треба да иде барем корак даље од тренутно актуелног стања и да обезбеди такве компетенције дипломираних студената које ће им омогућити да дају свој допринос у развоју правног система Републике Србије и да на креативан начин учествују у међународним правним токовима". Када је у питању учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма, у Извештају се наводи да "примењено на материју учешћа студената у оцењивању и осигуравању квалитета студијских програма, релевантним прописима Факултета је загарантовано учешће студената на седницама Наставно-научног већа, у раду комисија (укључујући ту и Комисију за обезбеђење и унапређења квалитета, Комисију за праћење и унапређење квалитета наставе), као и прописивањем надлежности Студентског парламента. Од посебног је значаја загарантовано право студентима да на седницама органа Факултета и комисија, те у поступку самовредновања, као и у мање формалним контактима са наставницима, сарадницима и Управом Факултета слободно изражавају своје мишљење."

Рецензентска комисија, поводом овог дела Извештаја о самовредновању, јесте констатовала да, иако постоји потреба осавремењавања нормативног оквира који се односи на обезбеђење и унапређење квалитета на Правном факултету Универзитета у Београду, постоји адекватан оквир за праћење и унапређивање квалитета студијских програма.

Стандард је испуњен.

Стандард 2: *Сврха студијског програма*

У опису Стандарда 2. подносилац декларативно наводи сврху реализације студијског програма. У документу се, између осталог, наводи да је "сврха студијског програма мастер академских студија „Право и род“ стицање родно сензитивних теоријских и практичних знања, добијање професионалних компетенција из свих релевантних области европског права преиспитаних из родне перспективе, разумевање и примена европског и домаћег права на родно компетентан начин, разумевање предности и недостатака политичког и економског система ЕУ и појединачних земаља, као што је Србија, са становишта родне равноправности, стицање свести о томе које јавне политике су најважније и неопходно их је ревидирати у сврху унапређења родне равноправности", као и да је "студијског програма се нарочито исказује у припреми кандидата за различите послове везане за стицање знања на родно компетентан и сензитиван начин о европском и националном правном, политичком и економском систему. Програм, такође, служи за стицање академских компетенција које омогућавају даље образовање и иновацију знања кроз докторске студије

у земљи и иностранству, а уз даље чување повезаности са иновативним приступом са становишта родне равноправности. Преиспитивање поља права, политике, економије, јавних политика, медија, културе, образовања, послова управљања са становишта родне равноправности служи превазилажењу традиционалистичких односа моћи и мушке доминације, као и спречавању и смањивању даље репродукције патријархалних друштвених улога у поменутиим областима.”

Студијски програм мастер академске студије ”Право и род” има јасно и недвосмислено дефинисану сврху која је усаглашена са основним задацима и циљевима Правног факултета Универзитета у Београду, али и циљевима високог образовања предвиђених у члану 3. Закона о високом образовању. Сврха студијског програма је да понуди адекватне одговоре на савремену потребу за креирањем и образовањем кадрова способних да се професионално успешно носе са актуелним друштвеним изазовима везаним за структурни недостатак перспективе родне равноправности у високом образовању и недостацима у примени стратешки одређених циљева о уродњавању правничких, социјалних, политичких и економских поља деловања у савременим друштвима.

Стандард је испуњен.

Стандард 3: Циљеви студијског програма

У документу Стандард 3. који се достављен у прилогу захтева за акредитацију, подносилац захтева је дефинисао циљеве студијског програма мастер академске студије ”Право и род”. Основни циљ студијског програма је образовање кадрова на начин да стекну компетенције поводом питања родне равноправности, да стекну способности и вештине за професионално и одговорно обављање послова који су повезани са родно сензитивним разумевањем правних и других академских питања, и способности за преиспитивање из родно компетентне перспективе европског права и његове имплементације у национална законодавства. Надаље, циљ је да студенти и студенткиње стекну знања, способности и вештине неопходне за даље образовање на докторским и специјалистичким студијама. Такође, студенти и студенткиње ће овладати научном и стручном методологијом и енглеском терминологијом, као и питањима којима се бави Правна клиника за родну равноправност, што је све неопходно за стицање и примену родно компетентног знања у сфери права и у мултидисциплинарним пољима релевантним за правничко образовање и будуће правничке професије. Циљ обавезних уводних предмета јесте да студенти и студенткиње стекну знање о родно компетентним преиспитивањем најпре, у вези са методологијом и практичним вештинама а потом у вези са преиспитивањем политичких и правних теорија и главних концепата политике и права из феминистичке перспективе, затим са пољем права људских права, међународним и европским правом, и коначно, у вези са преиспитивањем правосуђа из перспективе родне равноправности. Циљ правних и мултидисциплинарних изборних предмета је да представе сва релевантна поља правничког образовања са становишта родне равноправности, укључујући позитивноправне предмете, као и мултидисциплинарна поља истраживања.

Рецензентска комисија је утврдила да се на сајту Факултета налазе информације у вези студијским програмом. Рецензентска комисија је констатовала да је Правни факултет Универзитета у Београду јасно и недвосмислено дефинисао циљеве студијског програма мастер академске студије ”Право и род” који су, истовремено, усклађени са основним задацима и циљевима Правног факултета Универзитета у Београду и циљевима високог образовања који су одређени Законом. Циљ студијског програма је, између осталог, да студенти развију креативне способности неопходне за критичку анализу права, политике,

економије, јавних политика из перспективе родне равноправности, као и да овладају практичним вештинама потребним за обављање послова који захтевају родно компетентно знање што је од посебног значаја за примену стечених знања у пракси.

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

У опису Стандарда 4. који се достављен у прилогу захтева за акредитацију, подносилац захтева је дефинисао компетенције дипломираних студената након савладавања студијског програма мастер академске студије "Право и род", односно одредио опште и предметно-специфичне способности које су у функцији обављања стручне и научне делатности дипломираних студената.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће опште способности: стицање перспективе родне равноправности у квалитету и садржајима знања; компетенције за бављење експертским пословима у правничким професијама (адвокат, судија, тужилац, администратор, академски радник) из перспективе родне равноправности; компетенције за разумевање смисла и значаја уродњавања правничког и високог образовања, почев од поља позитивног права до свих мултидисциплинарних поља учења на студијама права; компетенције за синтетичко мишљење о историји и перспективама правничког знања на начин преиспитивања доминантног начина мишљења и његовог преиначења у родно компетентно становиште, знање и разумевање; способност за независно и критичко преиспитивање свих правничких и мултидисциплинарних питања правничког знања кроз тзв. „призму рода“; способност за мултидисциплинарни приступ праву и политикама међународне заједнице, Европске уније, и појединачних земаља, укључујући и Србију; способност за разумевање значаја перспективе родне равноправности за глобалне економске, политичке и правне токове и процесе; способност примене методолошких знања неопходних за даље праћење уродњавања правничког знања и праћење развоја међународног, европског и националног законодавства и њихове примене у пракси; способност за решавање практичних проблема и даље унапређивање задатака уродњавања релевантних јавних политика, јавног и приватног сектора, међународних и националних институција и ауторитета, привредних корпорација, породичноправних питања, радноправних питања итд.; комуникационе способности потребне за остваривање различитих облика сарадње са припадницима струке и вршиоцима делатности разних професија (појединцима и институцијама) из земље и иностранства поводом питања родне равноправности, на високом професионалном нивоу а, уз поштовање строгих захтева професије, лингвистике и етичких захтева, савладавањем програма и стручне терминологије на енглеском језику; способност примене интернета и релевантне енглеске терминологије за скупљање извора и критичке анализе за сврхе родно компетентног знања; стицање професионалне етичности и способности да разумеју проблеме уродњавања знања у свим пољима правничког и мултидисциплинарног знања на објективан начин, научнички и непристрасно, уз избегавање било какве апологије или идеологизације; као и способност сталне иновације знања и развоја сопствених креативних потенцијала, будући да је програм компонован тако да студенте и студенткиње од првог дана упознаје са одговорностима струке која се суочава са динамичним развојем области права, економије, политике уопште узев из перспективе родне равноправности.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне способности: продубљена знања о родно компетентном приступу праву и свим областима знања релевантним за правничко образовање, развијена способност преиспитивања традиционалних концепата и тумачења из перспективе родне равноправности; темељно

познавање и способност критичке анализе оних области правничког знања за чије изучавање се појединац определио бирајући конкретне изборне предмете студијског програма; овладавање методолошким и техничким знањима у вези са пољима учења/опционим предметима за које се студент определио, које ће му омогућити да разуме проблеме на родно компетентан начин и да решава конкретне проблеме на научно релевантан и родно сензитиван начин, било да се ради о пореском праву, пословном праву, радном праву, судским случајевима, итд.; оспособљеност за употребу информационо-комуникационих технологија у поступку спознаје, критичке анализе, развоја и примене родно компетентног правничког знања у разним областима/предметима; стицање вештина и спретности за претраживање европског законодавства, стратегија, свих релевантних докумената, као и за претраживање нових извора референтне литературе, и за разумевање иновативних токова у укупној пракси Европске уније и европских интеграција, и за сопствено артикулисање конкретно применљивих знања заснованих на курсевима које студенти и студенткиње похађају и као обавезне и као своје изборне предмете; стицање знања и вештина које омогућавају бављење широким спектром послова, даље стручно и научно усавршавање, проходност ка специјалистичким и докторским студијама било којих области правних и друштвених наука, како у земљи тако и у иностранству.

Стандард је испуњен.

Стандард 5: Курикулум

Курикулум студијског програма описан је кроз текст одговарајућег Стандарда, приложене табеле и прилоге, као и Извештаје софтвера НАТ. Студијски програм прихваћен је од стране Сената Универзитета у Београду одлуком од 23.03.2022. године, донетом на предлог Наставно-научног већа Правног факултета Универзитета у Београду. Обе одлуке су приложене у документацији. Установа је приложила и важећи Програм научноистраживачког рада Правног факултета Универзитета у Београду за 2021-2025. године, као и Одлуку о акредитацији Правног факултета у Београду за обављање научноистраживачке делатности (број одлуке 660-01-000016/15 од 25.01.2022. године), што је предуслов за акредитацију мастер академских студија.

Студијски програм траје једну годину, односно два семестра. Завршетком овог студијског програма студент стиче 60 ЕСПБ, што је у складу са стандардима за мастер академске студије у овом пољу. Студијски програм чине четири обавезна предмета о праву и роду, два обавезна предмета с практичном димензијом (Методологија и практичне вештине и Правна клиника за родну равноправност) и 13 изборних предмета, од којих студенти и студенткиње бирају четири. Настава се организује као једносеместрална на свим предметима, 15 недеља у току једног семестра, односно 30 недеља у току једне школске године, са просечно 20 часова активне наставе недељно. Детаљни подаци о просечном броју часова активне наставе и ЕСПБ недељно приказани су у оквиру Извештаја о параметрима студијског програма, и у складу су са прописаним стандардима. У структури студијског програма активна настава је, према Извештају о параметрима студијског програма, заступљена са најмање 20 часова недељно, при чему је укупно часова предавања 36 (односно 18 на нивоу године), а часова вежби 38 (односно 19 на нивоу године), што је у складу са прописаним стандардима. Укупно часова СИР/СТИР/ПИР/НИР у студијском програму износи 4 (односно 2 на нивоу године).

Студијски програм према Извештају о структури студијског програма има предвиђен Завршни рад који се састоји из две позиције: Студијски истраживачки рад и припрема мастер рада кога чине 8 часа СИР у склопу активне наставе, и Завршни рад кога чине 4 часа категорије „остали часови“ за израду и одбрану завршног рада. У складу са сугестијама

Комисије прецизирана је и описна позиција предмета који се односи на завршни рад и измењен назив који сада гласи „Израда и одбрана завршног рада“. Курикулум студијског програма предвиђа и Стручну праксу као посебан обавезан предмет у другом семестру, у форми Правне клинике о родној равноправности која се састоји од 6 часова категорије „остали часови“ недељно и носи укупно 3 ЕСПБ. Академско-општеобразовни предмети су заступљени са укупно 6 ЕСПБ, односно 10% укупног броја бодова, теоријско-методолошки са 15 ЕСПБ, односно 25% укупног броја бодова, научно-стручни са 8,77 ЕСПБ, или 14,62%, а стручно-апликативни са 30,23 ЕСПБ или 50,38% укупног броја ЕСПБ бодова. Изборна настава је садржана у једном изборном блоку од 13 предмета од којих се бирају 4, те је заступљена са укупно 12 ЕСПБ, што чини фактор изборности 32,50%, у складу са прописаним стандардима. Сваки предмет курикулума садржи назив предмета, тип предмета, семестар у којем се слуша, предуслове за похађање предмета, циљ, исходе учења, садржај предмета, препоручену литературу, методе реализације наставе, број часова активне наставе, самосталног рада студента, начин провере знања, начин оцењивања, што се може видети у Књизи предмета. Књига предмета је дата у оквиру прилога 5.2. У прилогу Књига предмета, приложене су књиге предмета за предмет Студијски истраживачки рад и припрема мастер рада и за предмет Израда и одбрана завршног рада. Установа је уз Стандард 5 приложила све табеле и прилоге предвиђене овим стандардом.

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

У погледу Стандарда 6 Установа је доставила опис стандарда, са предвиђеним прилозима. У опису Стандарда 6 који је достављен наводи се да је „програм конципиран по зору на сличне програме водећих европских универзитета“.

Установа је као доказ усклађености студијског програма доставила документацију пет иностраних студијских програма, у ПДФ формату и која је доступна преко наведених линкова:

1. Erasmus Mundus Master's Degree in Women's and Gender Studies in Europe – GEMMA - универзитетски студијски програм који се изводи у конзорцијуму универзитета, који траје 2 године (120 ЕСПБ) и чијим завршетком се стиче звање „Master's Degree in Women's and Gender Studies“;

2. SOAS University of London, LLM in Law and Gender – студијски програм који траје једну до три године, којим се стиче 120 ЕСПБ похађањем предмета и 60 ЕСПБ одбраном мастер тезе, и чијим завршетком се стиче звање „LLM in Law and Gender“;

3. Ulster University LLM Gender, Conflict and Human Rights – студијски програм који траје три семестра и стиче се 180 ЕСПБ и звање „LLM Gender, Conflict and Human Rights“.

Додатно приложена је документација American University Washington College of Law LLM in International Legal Studies, Specialization in Gender and International Law, као сродног програма ван европског образовног подручја, као и пројекта Erasmus+ project Developing Human Rights Education at the Heart of Higher Education, with the Roehampton University in London as a coordinating institution.

У погледу достављених прилога уз Стандард 6, РК је закључила да је студијски програм у складу са европским стандардима у овој области.

Стандард је испуњен.

Стандард 7: Упис студената

Правни факултет у Београду је, у опису стандарда 10, навео да располаже површином од 5387 м² (доказ су Табеле и Прилози уз Стандард 10), чиме су испуњени просторни предуслови за извођење наставе на овом студијском програму. Факултет је навео да поседује кадровске могућности за извођење студијског програма за наведени број студената, што је и поткрепљено прилозима уз Стандард 9.

У опису Стандарда 7 наведено је да на студијски програм могу да се упишу: кандидати и кандидаткиње који су стекли диплому основних академских студија из области правних или других друштвено-хуманистичких наука у четворогодишњем трајању и остварили 240 ЕСПБ, односно лица са завршеним основним четворогодишњим студијама по законима који су важили пре ступања на снагу Закона о високом образовању; кандидати и кандидаткиње који су завршили интегрисане студије, односно мастер академске студије, остваривши најмање 300 ЕСПБ. Кандидати и кандидаткиње који су стекли диплому основних студија на универзитетима у иностранству, као услов за пријављивање за упис имају обавезу да започну процедуру признавања дипломе пред Универзитетом у Београду, у складу са Правилником о признавању страних високошколских исправа ради наставка образовања. Предуслов за упис на студијски програм јесте доказ о познавању енглеског језика на вишем средњем нивоу компетенције = Б2 – сертификат Cambridge Advanced Certificate in English (CAE) или IELTS (International English Language Testing System) или завршено средњошколско образовање на енглеском језику. Увидом у Правилник о студијском програму мастер академских студија: Право и род (LAW AND GENDER) (Прилог 7.3) утврђено је да чл. 5 (Услови за упис на студијски програм) предвиђа могућност уписа оним кандидатима који поседују доказ о познавању енглеског језика или на вишем средњем нивоу компетенције = Б2 – сертификат Cambridge Advanced Certificate in English (CAE) или IELTS (International English Language Testing System) или завршено средњошколско образовање на енглеском језику.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

Правни факултет Универзитета у Београду организује и изводи студије на студијским програмима мастер академских студија у складу са важећим Законом о високом образовању и дозволом за рад. Реализација студијског програма МАС Право и род (Law and Gender) планирана је у трајању од 1 (једне) школске године тј. 2 (два) семестара у укупном обиму од 60 ЕСПБ.

У оквиру стандарда 8. приложене су следеће табеле: Табела 8.1. Збирна листа поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем обавеза на испиту која пружа информације о укупном броју поена као и броју поена које студент може остварити на настави, испиту и у предиспитним активностима; Табела 8.2. Статистички подаци о напредовању студената на студијском програму – није достављена јер је у питању прва акредитација студијског програма. Такође, приложен и Прилог 8.2. Књига предмета који садржи списак свих предмета (обавезних и изборних) који се изучавају на студијском програму, као и спецификацију за сваки предмет засебно: назив предмета, имена предметних наставника, статус предмета, циљ, исход, садржај, литературу (обавезну и допунску), број часова наставе и оцењивање. Прегледом Књиге предмета рецензентска комисија је потврдила да је за сваки наставни предмет утврђен одређени број ЕСПБ бодова. Током наставног процеса (предавања и вежби) наставници и сарадници континуирано прате рад студената. Рад у току предиспитних активности оцењује се одређеним бројем поена и закључно са успехом на испиту износи максимално 100 поена. Прегледом Прилога 8.2.

Књиге предмета и Табеле 8.1. збирне листе поена по предметима које студент стиче кроз рад у настави и полагањем предиспитних обавеза, као и на испиту, РК је констатовала да је за сваки предмет испуњен услов предвиђен Законом о високом образовању у погледу минималног (30), односно, максималног (70) броја поена који студент може остварити на предиспитним обавезама. Успех студента се изражава бројчаном оценом од 5 (није положио) до 10. Полагање се може одвијати писмено и/или усмено што зависи од захтева предмета.

Увидом у Извештај о самовредновању ВШИ Стандард 8: Квалитет студената може се констатовати посвећеност ВШУ у домену управљања квалитетом. Установа је дала јасан преглед свих важнијих сегмената везаних за квалитет студената. Опште посматрано, квалитет студената на Факултету је изузетно висок, што потврђују, између осталог, бројне награде које су освојили на европским и светским такмичењима у конкуренцији са другим најјачим светским универзитетима. О успесима студената Факултета редовно се извештава у факултетском билтену Acta Diurna. Факултет уредно води евиденцију о пролазности студената на испитима на свим нивоима студија. Даље, Факултет располаже засебном базом података о оцењивању која је предмет анализе коју врше Управа, Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе, катедре и наставници који испитују конкретан предмет. Поред активности Студентског парламента, као органа Факултета чије су надлежности регулисане и Статутом Факултета, студенти се организују, било самостално, било уз помоћ или у организацији Факултета, у Дебатни клуб, Moot Court, Forum Romanum, спортска друштва (нпр. спортско друштво Викторија), ЕЛСА, студентски лист „Правник“, разне студентске организације, итд. Факултет се може похвалити широко развијеном и разноврсном студентском активношћу.

Анализом Стандарда 8 Извештаја о самовредновању може се утврдити да се ради о ВШУ која је посвећена управљању квалитетом на систематски начин. Провером табела и прилога у оквиру стандарда 8 РК је констатовала да су испуњени сви услови прописан Законом о високом образовању у погледу стицања минималног, односно максималног броја поена који се стичу у предиспитним обавезама, те да је број ЕСПБ бодова предвиђен у Књизи предмета у складу са јединственом методологијом оптерећења студената.

Стандард је испуњен.

Стандард 9: Наставно особље

На Правном факултету у Београду је за реализацију студијског програма мастер академских студија права – Право и род обезбеђен потребан број наставника, одмерен према броју предмета и броју часова на тим предметима. Укупан број наставника одговара постављеним стандардима који се односе на покривеност укупног броја часова активне наставе, према којима наставник треба да оствари просечно 180 часова активне наставе годишње, односно 6 часова недељно. Од укупног броја часова активне наставе предавања на студијском програму најмање 70% изводе наставници у радном односу са пуним радним временом. Рецензентска комисија јесте констатовала да је овај навод у сагласности са приложеном документацијом. Правни факултет у Београду наводи да је број сарадника ангажованих на студијском програму основних академских студија такође усклађен са бројем предмета и бројем часова на тим предметима. Укупан број сарадника одговара укупном броју часова активне наставе на предметима овог студијског програма, према којима њихово просечно оптерећење износи 300 часова годишње, односно 10 часова недељно. Највеће оптерећење неког сарадника је 15,29 часова недељно.

Сви наставници и сарадници поседују научно-стручне квалификације које одговарају образовном пољу и нивоу њихових задужења, што се може видети из Књиге наставника.

Подаци објављени на сајту Правног факултета су прегледни, информативни и лако доступни (биографије, избори у звања, референце).

Увидом у поднете табеле и прилоге уз Стандард 9, РК је констатовала следеће:

- Табела 9.0 - Укупни подаци о наставном особљу у установи. Увидом у Табелу 9.0 Рецензентска комисија констатује да је оптерећење свих наведених у складу са стандардима акредитације - сви наведени наставници ангажовани су са до 12 часова активне наставе недељно, што је у складу са постављеним максимумом.
- Табела 9.1 и табела 9.1а - У оквиру ове Табеле наведене су квалификације за 29 наставника и шест сарадника који су ангажовани на студијском програму Право и род на Правном факултету у Београду са 100% радног времена.
- Табела 9.2. садржи све потребне податке.
- Табела 9.5. садржи податке о сарадницима ангажованим на студијском програму.
- Табела 9.8. садржи све потребне податке.
- Прилог 9.1. изводи из електронске базе података (ЕБП) пореске управе републике Србије (ПУРС) са потписом и печатом су приложени.
- Прилог 9.2. садржи уговоре о раду, изборе у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, наставника са пуним радним временом на студијском програму.
- Прилог 9.5. садржи уговоре о раду, изборе у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА и М1/М2, сарадника са пуним радним временом на студијском програму.
- Прилог 9.6. Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника универзитета у Београду.

На основу Прилога 9. 2. и 9.5. констатује се да је већина наставника и сарадника поднела дипломе о завршеним мастер академским студијама, а мањи број њих уверења о окончаним основним, мастер или докторским студијама.

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Увидом у достављену документацију Правног факултета Универзитета у Београду, као и у прилоге и табеле стандарда 10 утврђено је да укупна бруто површина високошколске установе износи 15.749,90 м², од чега је према приложеној Табели 10.1 стандарда квадратура од 7.601,29 м² простора описана (амфитеатри, сале, кабинети...) и исти се углавном користи за потребе извођења наставе, студентске активности и наставни рад, тако да високошколска установа испуњава стандард од прописаних 4 м² бруто простора по студенту, односно 2 м² за извођење наставе по сменама. Правни факултет у Београду приложио је, између осталог, и Власнички лист из 2007. године из ког се може видети да је Правни факултет у Београду уписан као корисник земљишта и објекта на земљишту у власништву Републике Србије (Прилог 10.1 стандарда и Табела 10.1 стандарда . Приложена је и Одлука Министарства просвете, науке и технолошког развоја – Одбор за акредитацију научно истраживачких организација број 660-01-000016/15 од 25.01.2022. године којом је Правни факултет у Београду акредитован као научно-истраживачка установа, све како би могао да изводи студијске програме мастер академских студија. Утврђено је и да установа располаже адекватним простором за извођење наставе и конкретног студијског програма са довољним бројем места и то: амфитеатар и слушаоница (10), учионица (11), студентска рачунарска учионица (2) компјутерска лабораторија (3), радионица (2), библиотека и друго, а према приложеној Табели 10.1 стандарда. У Извештају је наведено и да постоји посебно обезбеђена просторија за одвијање овог студијског програма опремљена савременим

техничким средствима, а обезбеђен је и приступачан простор за лица са отежаним кретањем.

Сви ангажовани наставници и сарадници имају на располагању адекватан радни простор у виду наставничких кабинета и наставничког клуба и рачунарску опрему, па је за кабинете наставника и сарадника обезбеђено 86 рачунара (Прилог 10.3 стандарда), док је студентима у студентској рачунарској учионици на располагању 44 рачунара, 7 преносних рачунара за извођење наставе, те 8 рачунара у слушаоницама, а у просторијама Библиотеке на располагању им је 10 рачунара и 120 рачунарских прикључака.

РК констатује да установа поседује све што је неопходно за обављање делатности и извођење конкретног студијског програма у смислу техничке опремљености и то: рачунаре, преносне рачунаре, пројекторе, преносне пројекторе, камере, опрему за симултано превођење, систем за евиденцију и контролу запослених, те детектор за бубице и другу опрему (тв уређаји, платна, пројектори, штампачи и друго) о чему је као доказ приложена Листа вредније опреме која се користи у наставном процесу и Листа опреме за извођење студијског програма а према Табели 10.2 стандарда. Приложен је и извод из књиге инвентара са стањем на дан 31.12.2022. године (Прилог 10.2 стандарда).

Библиотека располаже са 321 библиотечком јединицом за извођење студијског програма, широког спектра аутора и издавача - према Табели 10.3 стандарда, као и са уџбеничком литературом која је доступна студентима на студијском програму (110 уџбеника), а према табели 10.4 стандарда. Табелом 10.5 приказана је покривеност 5 обавезних предмета литературом на српском и на страном језику, од којих су два предмета покривена и практикумима.

Из извештаја је утврђено и да су студентима и студенткињама отворена врата за консултације са управником/цом студија, наставницима/цама и сарадницима/цама који изводе наставу на овом студијском програму. Констатује се да су уредно приложене све потребне табеле и прилози.

Стандард је испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Високошколска установа спроводи следећи поступак самовредновања у току припреме поновне акредитације високошколске установе, односно студијских програма, за период од претходне три године и извештај о поступку и резултатима самовредновања, као и друге податке од значаја за оцену квалитета, објављује на свом сајту и предаје Националном акредитационом телу у оквиру документације за акредитацију (чл. 3. ст. 4. и 5).

У оквиру Стандарда 11 Правни факултет у Београду навео је да се контрола квалитета студијског програма мастер академских студија права - Право и род спроводи у складу са Правилником о стандардима рада на Правном факултету Универзитета у Београду, док је као кровни пропис у Извештају о самовредновању наведена Стратегија обезбеђења квалитета коју је донео Универзитет у Београду.

Увидом у приложену документацију, РК јесте потврдила да је прописима предвиђено да су студенти чланови одговарајућих комисија и да учествују у раду органа управљања Факултета (потврђено на основу списка чланова Савета факултета, доступан на сајту Факултета). Увидом у Табелу 11.1, међутим, утврђено је да се међу члановима Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Правном факултету Универзитета у Београду налазе један редовни професор (продекан), један доцент, једна асистенткиња, један сарадник у настави и секретар Факултета. Чланом 1. Правилника о раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета предвиђено је да се комисија састоји од пет чланова које именује

декан из реда наставника, сарадника, ваннаставних радника и студената и продекана. Дакле, у наведеној Комисији нема представника студената, а ова примедба стоји чак и да су сарадници студенти одговарајућег нивоа студија будући да нису у том својству наведени у Листи. Рецензентска комисија није пронашла одговарајући општи акт којим се уређује састав Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета наставе. Међутим, Статутом Правног факултета у Београду предвиђено је да у стручном телу које је образовало Наставно-научно веће које има задатак да расправља питања која се односе на осигурање квалитета наставе, реформу студијских програма, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова, студенти чине 20% чланова. Увидом у Одлуку о образовању Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе уочава се да је један од осморо чланова студент, што представља мање од прописаних 20%.

Рецензентска комисија на овом месту констатује да су у погледу Самовредновања - Стандарди 1,2,3,13, и 14 испуњени стандарди постављени одговарајућим прописима, с тим што указује да је потребно периодичну проверу квалитета прилагодити правилима из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма из 2019. године. Рецензентска комисија се афирмативно изражава у погледу Извештаја о самовредновању студијског програма.

Рецензентска комисија је оценила да је на Правном факултету Универзитета у Београду, успостављен систем обезбеђења и унапређивања квалитета и да су утврђени стандарди и поступци за обезбеђење квалитета за сваку област обезбеђења квалитета, да се квалитет студијских програма прати, те да постоји континуиран рад на праћењу и унапређењу квалитета. Након Прелиминарног извештаја и посете Комисије, установа је благовремено доставила Извештај о вредновању студијског програма. Напошетку, Рецензентска комисија очекује од Правног факултета Универзитета у Београду да у најкраћем року, а у складу са одговором на Прелиминарни извештај, уподоби састав тела за праћење и унапређење квалитета са општим актима Факултета.

Стандард је испуњен.

Стандард 12: Студије на светском језику

Студијски програм мастер академских студија "Право и род" - "Law and Gender" се изводи на енглеском језику.

Компетенције ангажованих наставника и сарадника за извођење наставе на овом студијском програму одговарају захтевима наставних предмета за извођење на енглеском језику, и потврђене су у оквиру књиге наставника. Компетенције укључују похађање мастер, магистарских или докторских студија на неком од иностраних универзитета, учешће на међународним конференцијама и семинарима, објављивање научних радова на енглеском језику, као и учешће у извођењу и спровођењу међународних пројеката са високошколским институцијама широм света.

Показатељима и прилозима уз Стандард 12 таксативно су побројани докази којима се утврђује ниво језичких компетенција наставника и сарадника ангажованих за извођење наставе на светском језику. Установа је посебно истакла чињеницу да су ангажовани наставници и сарадници били део тзв. LAWGEM тима, односно да су се систематски припремали за предавачки рад на овом мастер програму кроз учешће у изради силабуса и писању поглавља у уџбенику - Правно компетентно правничко образовање у оквиру пројекта Стратешко партнерство за развој студијског програма мастер студија „Право и род“ (New Quality in Education for Gender Equality – Strategic Partnership for the Development of Master’s Study Program ‘Law and Gender’ – LAWGEM). Додатно, приложена је и листа наставника и наставница и сарадника и сарадница са партнерских институција који/е су

учествовали/е у пројекту, а по потреби ће моћи да буду ангажовани/е за извођење одређеног броја часова наставе као предавачи/це по позиву, у складу са прописима Правног факултета Универзитета у Београду.

У опису овог Стандарда Установа наводи се да библиотека располаже великим бројем библиотечких јединица на енглеском језику и омогућава приступ највећим базама електронских часописа на енглеском језику. Библиотечке јединице на енглеском језику се редовно обнављају у складу са потребом Програма. Свим студентима и студенткињама обезбеђен је наставни материјал и учила на језику на којем се изводи настава. Приложена је табела 10.3 у којој је наведено преко 100 библиотечких јединица релевантних за студијски програм Право и род.

Предуслов за упис на студијски програм јесте доказ о познавању енглеског језика или полагање пријемног испита из енглеског језика, за чију проверу су задужени наставници коју имају висок ниво знања енглеског језика. Правилником о студијском програму мастер академских студија Право и род, предвиђено је да се целокупна администрација, издавање уверења и кореспонденција са управом студија спроводи на енглеском језику.

Студенти и студенткиње који успешно заврше студијски програм стичу академски назив Мастер права – право и род, на енглеском: Master of Laws in Law and Gender и издаје им се диплома на обрасцу који је штампан двојезично, на српском језику ћириличним писмом и на енглеском језику.

Установа је у оквиру Стандарда 12 доставила превод свих стандарда, додаток дипломи, књигу предмета и књигу наставника и на енглеском језику. Све корекције које су учињене у документацији према сугестијама Комисије, унете су и у опис стандарда на енглеском језику.

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21, став 1, тачка 1 Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 28. 11. 2023. године, одлучила као у диспозитиву овог решења.

Достављено:

- Високошколској установи
- Архиви НАТ-а

ПРЕДСЕДНИК
проф. др Милорад Милованчевић